

Položaj avstrijskih podanikov, ki se nahajajo v ameriški armadi.

—Kaj bo z onimi ameriški vojniki, ki so sedaj v ameriški vojni službi, toda niso ameriški državljani ampak avstrijski podaniki? Napoved vojne Avstriji je stališče Avstrijscev v tej deželi popolnoma spremenilo. Nad 70.000 Čekov, Mažarov, Slovencev, Hrvatov in Poljakov se nahaja v ameriški armadi, ki niso ameriški državljani. V Clevelandu je do 90.000 avstrijskih podanikov, ki se dosedaj niso postali državljani. Zvezina sodnja in Common Pleas sodnija je dobila povelje iz Washingtona, da se ne sme nobenemu Avstrijcu več poklepetati državljanstva, dokler vojna traja, da, se več, vsi oni, ki so prosili za državljanstvo, pa naj so tudi v sedaj, in bi morali v petek dobiti državljanstvo, so dobili naznanilo, da naj nikar ne bodo dobili. Sodnik Westenhaver se je izjavil, da nihče ne dobi državljanstva, četudi je že vložil prošnjo. Toda to še ni tako hudo, ampak najbolj zapletena stvar je sedaj z onimi, ki se nahajajo v ameriški armadi in so še vedno avstrijski podaniki. Ko kongres naznanja vojno, postanejo vsi Avstrijci v Ameriki, brez razlike če so v uniformi ali ne, "sovražni tuji", pa naj so šli prostovoljno ali izbrani v vojno. In še več, če ostanejo avstrijski državljani v ameriški uniformi in pridejo na fronto ter so ujeti od Nemcev ali Avstrijcev, tedaj po mednarodnih postavah bodo slednji obsojeni kot izdajalci in brez vsake močnejše pomoči od Zveznih držav. Resnica je, da so zdor vsi avstrijski podaniki, v vojni ameriški službi, proti Avstriji in imajo simpatije z Ameriko, vendar njih nadalje bivanje v ameriški armadi je nezahvalno. Toda kongres Zvezinjenih držav ima moč to spremeniti. Pričakuje se, da bo kongres naredil postavo, da postanejo nemudoma vsi oni Avstrijci, ki se nahajajo v ameriški armadi, ameriški državljani, kakor je vsaka nevarnost, da bi bili v slučaju zajetja ustreljeni kot izdajalci, odstranjena. Vojni tajnik Baker in državni tajnik Lansing bodeta vsi stvar uredila. Želeli j pa v resnici, da vsi oni fantje, ki so se žrtvovali in z veseljem stopili v ameriško armado, dobijo priznanje s tem, da dobijo državljanstvo brez vsakega zadržka in denarnih stroškov. To v polni meri zaslužijo.

—Zanimiv političen boj se je vnel v Clevelandu radi enega socialističnega councilmana, ki je bil pri zadnjih volitvah zvoljen. Imenuje se Noah Mandelkorn in je bil pri volitvah v 17. vardi zvoljen z večino 39 glasov. Volivni odbor pa ni hotel izdati certifikata nove izvoljenemu councilmanu, trdeč, da Mandelkorn ne more prisiči, da bo podpiral vse obstoječe postavbe. Kot tak ni zmožen niti vreden, da postane councilman. Volivni odbor je zavrnil certifikat Mandelkornu na priporočilo državnega pravnika. Mandelkorn je bil poklican pred državnega pravnika in se je izrazil, da ne more podpirati dosledno vse ameriške postavbe. Mestna zbornica, ki se skre po novem letu, bo ko nečeno odločila o tem. Ruthenberg, vodja soc. stranke v Clevelandu, se je izjavil, da je Mandelkorn opravičen do sedanja zbornici, in da bo stranka začela s tožbo, če se ga ne sprejme. Drugi socialist, ki je bil zvoljen za councilmana, Willert, je izjavil, da bo podpiral vse ameriške postavbe.

—Laski metalci bomb so zagnali v sredo zvečer bombo proti groceriji udove Maggie de Palma, 2478 E. 14th St. H'ša je močno poškodovana. Vsa okna v okolici so razbita. Sosedje so videli tri sumljive osebe v bližini hiše nekaj časa pred eksplozijo.

—County komisar Kelly je v sredo kupil tri železniške karice premoga, katerega je potem prodal pometalcalkam in čistilkam nove sodnije po originalni ceni. Za \$5.00 tona je šel premog, ravno toliko kot je Kelly plačal. Zenske v novi sodnji so Kellyju jako hvaležne.

—Clevelandski unijski delavci so v sredo ustanovili "Ligbo delavcev in demokracije". Obljubili so lojalno in zvesto podpirati vlado in vse njene zavzemke ves čas, dokler bo vojna trajala. 20.000 unijskih delavcev se je pridružilo temu gibanju.

—Osem groceristov je naznanjenih zvezini vladi, ker so sladkor predrago prodajali. Vsem preti ječa. Nekateri groceristi so zahtevali 14 do 18 centov za funt sladkorja. Po novno se naznanja, da je dovolj sladkorja za vse in da ga ni komur ni treba kupiti cele sode. Funt sladkorja se ne sme računati več kot 10 centov.

—Plača učiteljicam se zboljša od novega leta naprej. Najmanjša plača, ki jo bo dobila učiteljica bo znašala \$650 na leto, in največja plača učiteljice bo tekom 15 let službe znašala \$1500 na leto. To je samo za učiteljice elementarnih šol.

—43 sladkerjev, t. j. takih fantov, ki se niso dali registrirati ali niso odšli v vojaško taborišče, ko so bili klicani, je bilo zaprtih v sredo zvečer. V četrtak zjutraj so jih zvezane enega na drugega pripeljali na zvezino sodnijo.

—Vlada nujno prosi vse one, ki imajo katerekoli vrste daljnogleda, da jih posodijo vladi. Nemogoče je v vseh tovarnah izdelati dovolj daljnogledov, raditega se je vlada obrnila na patrijotično občinstvo za daljnogleda. Vsak kdor posodi daljnogled vladi, dobi potrdilo in se mu daljnogled po vojni vrne ali pa poravnava škoda, če je razbit ali uničen. Oddajte daljnogleda na pošti.

—Superintendent javnih šol Dr. Spaulding preiskuje službo 15 letne Malvine Novembra, ki trdi, da jo je učitelj George Draudt, neki Nemec, pretepel v šoli. Glasom šolskih postav je v javnih šolah absolutno prepovedano udariti otroka.

—Na bojiščih dan bodo začeli voziti cestne kare prvič preko novega viadukta.

—Meseca junija 1916 se je igral štiriletni sin John Hrovata, 3615 E. 81st St., na cestnem tlaču, ko je neki avtomobil Stearns Motor Co. zadel v otroka in ga močno poškodoval. Oče je tožil. V sredo je bila sodba. Porotniki so videli kako veliko lučnjo ima otrok na glavi in da so videli skoro močnari in so prisodili otroku \$15.000 odškodnine.

—Mesto sedaj skupuje 4000 bušljev čebule, korenja in repa. Kakor hitro bo pogodba gotova, se bo prodajalo ljudem. Čebula bo 60 centov bušelja, dočim velja sedaj na debelo en bušelja čebule \$1.25. Tukaj repa in krompir se bo po ceni.

Vojna poslanica predsednika Wilsona

Predsednik Wilson je v torek, 4. dec. govoril pred zbranim kongresom sledeče zgodovinske besede:

"Gospodje kongresa:

Osem mesecev je minulo odkar sem zadnjič imel čast čast govoriti z vami. Ti meseči so bili polni dogodkov, neizmerne in resne pomena za nas.

Ne bom se držal, da podrobno naštevam ali opisujem te dogodke. Praktične potrebnosti dela, katerih uloga je bila nam predpisana, bodo predložene vam v sporčilih posameznih eksekutivnih oddelkih. Razmotrival bom le sedanje stališče zadev, naše sednje dolžnosti in takojšnja sredstva, da dosežemo cilj, katerega moramo imeti vedno pred seboj.

(Ne bom posegel nazaj, da debatiram o vzrokih vojne. Neznosne krivice, povzročene in zamišljene napram nam od temnih mojstrov Nemčije, so že zdavnej postale preočitne in sovražne vsakemu pravemu Amerikancu, da bi jih bilo treba še enkrat naštevati.)

Toda vprašal vas bom, da premislite še enkrat, in sicer z največjo natančnostjo naše namene in naša sredstva, s katerimi jih mislimo doseči; kajti namen naše diskusije je akcija in naša akcija mora iti naravnost naprej proti določenemu cilju.

Namen je premagati Nemčijo.

Naš namen je seveda, da zmagamo v tej vojni in mi ne bomo prenehali z našimi silami, ne bomo se odstranili od svoje naloge, dokler ni zmaga dobljena. Toda zdaj se mi jako pametno, da vprašamo in odgovorimo, kdaj, po našem mnenju, bo zmaga dobljena?

Iz enega stališča ni potrebno pretresati to fundamentalno vprašanje. Brez dvoma je, da ameriško ljudstvo zna, zakaj se vrši ta vojna, in ravno tako vedo, kakšen konec vojne bodo imeli prihajajoči prihodnji nameni. Kot narod smo v duhu združeni kakor tudi v namenu. Malo se oziram na one ki mi drugače pripovedujejo.

Jaz čujem glasove nesoglasja — tudi neki jih ne čujem! Slišim kritiko in krič nemirnih, brezmišelnih in nagajivih. Vidim tudi moč in tam, ki se zaletujejo v brezmišelnost, nezvestobi napram mirni, premagljivi sili naroda.

Čujem govoriti moč o miru ki ne razumejo niti bistva miru niti ne vedo ter ne kažejo pota, kako se pride do miru z neizmisljenim duhom, z dvignjenimi očmi.

Toda jaz vem, da mihče izmed teh ne govori za narod. Oni se ne dotaknejo srca nikogar. Mirne vesti jih lahko prepustimo, da blaznijo v svojih teških urah in so pozabljeni.

Toda iz drugega stališča sem prepričan, da je potrebno odkritostno povedati, kaj pravzaprav mi tukaj v glavnem sedežu akcije, mislimo o tej vojni, in kakšno ulogo nameravamo igrati pri poravnavi zmedenih problemov. Mi smo govorniki ameriškega ljudstva in to ljudstvo ima pravico vedeti, če je njih namen naš.

Ljudje hočejo mir z odločno zmago.

Ljudstvo želi mir s tem, da premaga zločin, s tem da premaga enkrat za vselej temne sile, ki razburjajo mir in ga delajo nemogočega, in ljudstvo želi vedeti, kako tesno skupaj je njih mišljenje z našim in kaj nameravamo narediti.

Nepotrpežljivi so zajedno z onimi, ki hočejo mir z vsakim pogojem — globoko in nevoljno nepotrpežljivi so — in enako nepotrpežljivi bodo z nami, če jim mi jasno ne razložimo kaj so naši nameni, kaj so naši nameni in kaj mi nameravamo, ko iščemo da z orožjem izsilimo mir.

Prepričan sem, da govorim v njih imenu če povem dvoje stvari: Prvič, da meznosna stvar, katere grdi obraz so nam pokazali nemški mišljenja, ta grozota združene in trige in sile, katero sedaj jasno vidimo kot nemško moč, stvar brez vesti in časti, ta stvar mora biti uničena, in če je ne moremo popolnoma uničiti, pa jo moramo pregnati vsaj iz prijateljskega občestva med narodi; in drugič, kadar bo stvar in njene sile v resnici uničene in pride čas ko lahko govorimo o miru — so ti zastopniki pripravljeni v imenu njih ljudstva sprejeti skupno sodbu narodov, kaj naj bo v bodoče podlaga postavi in pravilo za življenje na tem svetu — tedaj bomo pripravljeni in veseli plačati polno ceno za mir in plačali jo bomo brez mrmljanja.

Pravica vsem, tudi sovražnikom.

Mi vemo, kaj bo ta cena. To bo polna, nepristranska pravica — pravica na vsaki strani in vsakemu narodu, pravica za naše sovražnike kot za naše prijatelje.

Vi čujete z menoj glasove humanitete, ki se nahajajo v zraku. —Vsak dan postajajo bolj slišni bolj izraziti, bolj zapeljivi, in ti glasovi prihajajo iz srč človeštva vsepovsod. Oni zahtevajo, da se vojna ne sme končati v masčevalni akciji katerekoli vrste; zahtevajo da noben narod ne sme biti kaznovan raditega, ker so neodgovorni vladarji ene same dežele povzročili globoko in nagnusno zlo.

In to mišljenje je našlo svoj izraz v formuli: "Brez aneksije, brez kontribucije, brez kaznovanja odškodnine."

In ravno raditega, ker ta surova formula izraža instinktivno sodbo glede pravice pri prostih ljudi vsepovsod, so jo marljivo izrabili mojstri Nemčije, da zapeljejo rusko ljudstvo — in ljudstva vsake druge države, katero so mogli doseči agenti teh mojstrov, z namenom, da se pride do prehitrega miru, predno se je avtokracija naučila svojega končnega in prepričevalnega nauka, predno se je dala ljudem prilika, da pridejo do kontrole svoje lastne usode.

Avtokracija mora zginiti.

Toda dejstvo, da se je pravica ideja izkoristila v slabe namene, ni vzrok, zakaj se ta ideja ne bi rabila pravičnim potom. Ideja mora priti pod varstvo njenih pravih prijateljev.

Dajmo najprvo vsi skupaj pokazati, da se avtokracija zastoni trudi, da bi dosegla svoje zahteve po vodstvu modernega sveta.

Nemogoče je splošno postaviti kako merilo pravice, dokler take sile, kakor jih komandirajo danes mojstri Nemčije, niso premagane in ustavljene. Dokler se to ne zgodi, se ne more postaviti pravice kot razsodnice in pomirjevalko med narodi.

Toda kadar se to zgodi — kot z božjo pomočjo — se bo gotovo zgodilo — tedaj bomo svobodni da naredimo nezaslišano stvar, in tedaj bo čas, da označimo naš namen. Svobodno nam bo narediti mir na podlagi plemenitosti in pravice, izključili bomo vse sebične zahteve v našo korist, četudi smo zmagovalci.

Naj ne bo nikakega nesporazuma v tej zadevi. (Naša sedanja in hipna dolžnost je, da zmagamo v tej vojni in nič nas ne bo odkrnilo od te dolžnosti, dokler nismo dosegli svojega cilja. Vse sile in viri, ki jih imamo, najsi bo v moštvo, denarju ali materialu, se posvečajo in se bodo posvečile temu namenu, dokler ni cilj dosežen.)

Oni, ki si prizadevajo, da primesejo mir, predno smo dosegli ta namen, dobijo od mene nasvet, da se obrnejo kam drugam. Mi jih ne bomo trpeli.

Mi bomo smatrali, da je vojna dobljena le tedaj, ko spregovori nemško ljudstvo z nami, po svojih polnomočnih odposlancih, da so pripravljeni pogoditi se, in sicer na podlagi pravice in da so pripravljeni povrniti škodo in zločine, katere so povzročili njih vladarji.

Nemci so naredili krivico Belgiji, katere se mora popraviti. Oni so ustanovili moč med drugimi deželami in narodi, ki ne spadajo k njim — nad velikim cesarstvom Avstro-Ogrske, nad dosedaj svojimi balkanskimi državami, nad Turčijo in v Aziji — čemur se morajo odpovedati.

Mi nismo bili nevoščljivi, in mi nismo nasprotovali izurjenosti, industriji, podjetnosti, Nemcev, ampak smo vse to raje ljubili. Nemčija je za sebe zgradila pravo vladarstvo trgovine in upljiva, zagurano po svetovnem miru.

Mi smo bili zadovoljni vzdržati tekmovalne industrije, znanstva, in obrti, in vse kar je bilo zainteresirano v njenem uspehu, pripravljeni smo bili stati ali pasti, ker nimamo ali nismo imeli močzanov in inicijative, da jo nadkrilujemo.

Toda v trenutku, ko je Nemčija očividno dosegla triumf miru, jih je vrgla od sebe in ustanovila na njih mesto nekaj, česar svet ne bo več dovolil, tla se ustanovi, namreč vojaško in politično gospodstvo z orožjem v roki, s katerim bi ugonobila svoje nasprotnike, katerih ni mogla nadzorovati, in katerih se je najbolj bala in jih najbolj sovražila.

Mir, ki ga naredimo, mora popraviti to krivico. Ta mir mora rešiti nekaj srečne prebivalstvo Belgije in severne Francije pruskega jarma in dalje na drugi strani.

Nemci ne smejo pošiljati vojakov iz Rusije proti zaveznikom.

PERMIT.

Published and distributed under permit No. 19 authorized by the Act of October 6th, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, Ohio.

By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General

Pogoji boljševikov za mir.

London, 6. dec. Brezlična brzjavka, ki je dospela sem iz Rusije, pravi: Ruski mirovni poslanci so v dogovoru z nemškimi mirovinskimi poslanci zahtevali od nemške vlade, da slednja obljubi, da ne bo pošiljala vojakov, ki jih ima na ruski fronti na fronto zaveznikov, potem ko se z Rusijo sklene mir. Poleg tega tudi Rusi zahtevajo, da morajo Nemci izprazniti Moon otok. (Nemški mirovni poslanci so se izjavili, da ne morejo svojevoljno dovoliti teh pogojev in morajo prej vprašati vlado.)

Angleško uradno poročilo.

London, 6. dec. General Maurice poroča: Nemci so nas na gotovih krajih pripravili v jako slab položaj, in potrebno bo fronto ponekod spremeniti. Severno od Cambrai se bo treba nekoliko umakniti. General Ludendorff, načelnik nemškega generalnega štaba je izdelal načrt za napad na naše postojanke pri Cambrai. Njegov načrt je bil izvršen. Nemci so napadli najprvo na desnem, potem na levem krilu, končno so se pa z vso silo vrgli na naš centrum. Napad na desnem krilu in na centrumu je popolnoma izpeljal. Toda na levem krilu so imeli Nemci uspeh, drveli so naprej za 6000 jardov in so prišli do naših topovskih postojank. Ker smo pa imeli dovolj rezerve zadaj, smo sovražnika zopet vrgli nazaj za 4000 jardov.

Prvi angleški topovi zgubljeni

General Maurice je nadaljeval: Prve po dolgem času so Nemci zopet dobili nekaj angleških topov v oblast. Od maja meseca, 1915 niso Nemci dobili nobenega angleškega topa. Nasprotno od onega časa smo mi zajeli 650 nemških topov, izmed katerih jih je bilo 510 zaplenjenih letos. Pred štirinajstimi dnevi smo odvzeli Nemcem pred Cambraiem 138 topov. Nemci trdijo, da so dobili sto naših topov pri protinapadih, toda to število je sumljivo.

Najnovejša poročila iz bojišča.

London, 6. dec. Angleški poveljnik Byng je umaknil del svoje fronte pred Cambraiem, ker je bila preveč izpostavljena nemškemu napadu. Umikanje se je izvršilo v najlepšem redu, ne da bi Nemci kaj opazili. To umikanje je bilo potrebno radi zagozde, katero so Nemci naredili v angleških vrstah pretečni teden. Iz Berolina se naznanja, da so Nemci tekom zadnjega tedna v svoji ofenzivi ujeli 9000 Angležev in dobili 148 topov.

Italijani se umikajo.

London, 6. dec. Hindenburg je zbral vse svoje sile na laški fronti, kjer upa, da bo porazil laško armado pred spomladjo, ko nastopi nova ameriška armada na bojišču. Nemci so potisnili mazaj laško desno krilo, osvojili več hribov, in kakor se zatruje iz Berolina, so ujeli pri prvem naskoku 11.000 Italijanov in 60 topov. Nikdar prej niso zbrali Nemci še toliko topov na eni fronti kot jih imajo sedaj na laški fronti. Poveljstvo laške armade je prepričano, da bo ustavila najnovejši nemški naval.

2000 oseb ubitih, tisoče ranjenih, ko je eksplodiral municijski parnik

Halifax, Canada, 6. dec. Več kakor 2000 oseb je bilo ubitih v tem mestu in več tisoč oseb je bilo ranjenih, ko je v tem pristanišču zletela v zrak francoska municijaska ladja Mount Blanc, 2300 ton. Eksplozija je nastala, ko je francoska ladja zaklela v belgijsko rešilno ladijo Ima, in sicer ob 9. zjutraj. Stotine izmed onih, ki so bili ranjeni, bo umrlo na posledicah poškodb. Petindvajset vozov, napolnjenih z mrlji, je dospelo danes zvečer v eno samo mrtvašnico. Vse severni del mesta je v razvalinah in škoda znaša več kot dvajset milijonov. Del mesta Dartmouth, nasproti Halifaxu, je bil tudi porušen. Poslopja, ki niso bila razrušena od eksplozije, so pogorela. Mnogo mornarjev na parnikih, ki so se nahajali po cestah, je bilo ubitih. Vsa trgovina je ustavljena. Oboroženi vojniki patrolirajo po cestah, mesto je v temi, tuptam se pojavi kak ropar, ki krade po porušeni hišah, oglasi se puška vojak, ki strelja na roparje. Vse bolnišnice in več privatnih hiš je napolnjenih z ranjenci. V mestnih šolah so odprli zakasne mrtvašnice, kamor neprestano vozijo hriva trupla ubitih.

Naznanilo se je sinoči, da ni prizadeta nobena ameriška ladja ali transport. Niti ni bil ubit noben canadski vojak.

Eksplozija se je pripetila, ko je prihajala municijaska ladja Mount Blanc iz New Yorka proti Bedford Basins, kjer je pravkar belgijska rešilna ladja prihajala iz pristanišča. Belgijaska ladja se je zadržala tako globoko v municijško ladijo, da je prišel prednji konec do strojnih prostorov v notranjosti ladije. Kapitan municijske ladije je takoj sprevidel, da bo sledila eksplozija, in je zapovedal mornarjem, da morajo zapustiti ladijo. Vsi mornarji so se rešili, in eksplozija je nastala sedemnajst minut pozneje, ko sta parnika trčila.

Canadski Eastniki, ki so bili prej že dolgo časa na fronti v najhujšem ognju trdijo, da nobena bitka ni tako silna, kakor je bila eksplozija municijske ladije.

V mestu je po eksploziji takoj hitro začelo goreti, da se mnogo tisoč ljudi ni moglo rešiti. Več stotin ljudi je zgorelo v plamenih, ki so naenkrat planili kvišku na več krajih. Cele ulice so bile zavite v ogenj, vmes pa se je širil krič in divji stok napol znorelih žensk in obupnih otrok. Da je bila zmešnjava še večja, sta bila ubita ognjegasi na čelnu in njegov namestnik, ko sta hitela na lice požarja in je eksplodiral gasilni stroj, na katerem sta se nahajala.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NARODNINA:
Za Ameriko - \$3.00 Za Cleveland po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posredna številka - 3c

Printed and Published for the Proprietor by
EDWARD KALISH, Publisher LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 143. Fri. Dec. 7th, 1917

Strašna obtožba Avstro-Ogrske

Memorandum socializmov iz Hrvatske in Bosne.

Proti raznarodovanju.

"Mi glasom naših načel — nadaljuje memorandum — najodločnejše obsojamo vsaki čin ki ima za namen uničenje in stiskanje enega naroda. Raditega na tem mestu najodločnejše obsojamo tevtioniziranje in madžarizacijo."

Memorandum nadalje našteva vse obtožbe in sodnijske obravnave ter preganjanja, katere so morali prestati zavedni jugoslovani in govori "o tisočih in tisočih umorstvih ki so bila izvršena od avstrijskih vojnih oseb napram civilnim osebam, in o katerih umorih se ne bo nikdar zvedelo podrobnosti. Memorandum govori o "atentatih", katerih se je posluževala jugoslovanska mladina in pravi, "da je bilo to edini pripravno orožje."

Iztrebljenje naroda.

Memorandum nadaljuje s slikami o cenzuri med jugoslovani in konstantira da so bili edino jugoslovani izključeni od splošne amnestije. Dokazuje se, da so avstrijski oblastniki "uživali v mčvarjenju in strahu njih nedolžnih žrtve."

In razmere tekmo vojno so strašne. Narod umira od lakote in polovici Bosne torej enemu milijonu prebivalcev preči smrt od lakote. Toda vlada se absolutno ne zmeni za to, neče pomagati, dasi bi lahko pomagala.

Ko memorandum opisuje stanje v Bosni navaja v potrdilo točno pisanje madžarskih socialističnih listov, ki so se izjavili, da je vlada za vse te zločine dobila zasluženi "odgovor v bombah."

V krasni zemlji strašen položaj.

Memorandum riše bogastvo in lepoto jugoslovanskih krajev ki tvorijo eno gospodarsko celino nakar opisuje avstro-madžarski sistem izkoriščanja in dušenja narodnega in gospodarskega razvoja med jugoslovani. Govori o tarifni in železniški politiki, o uničevanju trgovine in o zanemarjanju seljakov. Opisuje, da Dalmacija nima železniških voz, kako Maršar viječje ves promet v Budimpešto in dodaje: "Popolnoma jasen je položaj delavskega razreda v tem pašaluku kulturne neustalosti, politične brezpravnosti in neprestanega gospodarskega uničevanja."

Peticija na Hrvatski Sabor.

V memorandumu se opisuje peticija ki je bila poslana od socialistične stranke na Hrvatskem Saboru letos. V tej peticiji se naglašuje kako je vlada zabranila vsako zborovanje in da so vsi delavski listi in vse delavske organizacije brez izjeme uničeni in uničene.

Riše se položaj delavcev v jugoslovanskih krajih kjer polagoma toda sigurno boleznijo davijo ženske in otroke.

Peticija zahteva po postavlja že itak omejeno svobodo in sklepanje postav na podlagi splošne volivne pravice svobodo zborovanja, časopisja in govora, o zaščiti tekmo vojne napram samostilju vlade, upeljavo porote in samouprave v občinah, obratih in glavarstvih.

Socialisti delujejo z drugimi strankami.

V omenjeni peticiji je posebej važnih dvoja citatov: "Obračamo se s prošnjo na visoko zbornico — s pozivom na dolgoletno bojo za politično svobodo našega naroda katero so vodili delavci in socialna demokratična stranka skupno s ogromno večino strank in skupin, ki so danes zbrane v Hrvatskem Saboru."

To priliko uporabljamo, da manifestiramo našo željo za osvobodjenje, združevanje in demokratično organizacijo našega naroda."

Avstrija se aktivira za demokracijo.

Toliko o peticiji na Sabor. Memorandum nadaljuje z obtožbami proti Avstro-Ogrski in silno šteje v zlo sodrugom, socializmom iz Dunaja in Budimpešte, ker so javno trdili, da monarhija čuva in ulaguje jugoslovancem in dostavlja sledeče značajne besede:

"Mi vrlo dobro vemo da se je politika monarhije posluževala neprestano demokracije v svoje KONTRAREVOLUCIJSKE SVRHE.

Za pravičen mir.

Memorandum se izjavlja da so jugoslovanski socialisti za mirovno akcijo ali na sledeči podlagi: "Mi nimamo ničesar proti splošnemu miru. Zahteva od mednarodna ureditev delavskih pravic z ozirom na ostale kraje, zahteva da se internacionalna pretvori v legislativni in izvršilni organ proletarijata in se preneha s diplomatičnimi tajnostmi, da se demokratična zunanja politika, da se uvede razorožitev, svoboda morja, obvezna minovna sodišča, nevtalizacija prometnih poti in kanalov, svobodna trgovina, odprta pota v kolonijah, regulacija svetovnega prometa, občna demokratizacija in ženska emancipacija.

Za svobodno Jugoslavijo.

"Jugoslovani, četudi izmučeni na smrt, se še borijo, ker ta njih borbena značilnost boja za nacionalno in socialno osvobodjenje izpod stoletnega tujega jarma."

In memorandum potem izrecno zahteva:

"Mi zahtevamo v imenu jugoslovancev, a v interesu vsega svetovnega proletarijata in v interesu svetovnega miru, da se jugoslovancem prizna pravilno konstituiranje v eno politično in gospodarsko neodvisno, suvereno državo, preskrbljeno z vsemi državi potrebnimi atributi."

Zaščita malih narodov.

Konečno memorandum zahteva da se sprajmejo zahtev za svobodo in edinstvo Čehoslovakov, Poljakov, Ukrajincev, Rusev, da se Belgiji povrne odškodnina od strani Nemcev, itd. Konečno zahteva da se organizira posebno mednarodno zastopstvo za zaščito malih narodov (ki bi ostali v narodno mešanih državah). Temu zastopstvu bi se lahko priključil vsak narod, in kakor koli zastopstva bi bili obvezni."

Tu smo podali v kratkem bistveno vsebino Memoranda,

ki nam dokazuje, kako se socializem v naši stari domovini strahovito zaveda krivic, s katerimi Avstro-Madžarska gudi naš narod in kako jugoslovanski socialisti, v stari domovini pred celim svetom obsojajo avstrijsko državo, a branijo naš lastni, nesrečni narod in njega domovino in naglašujejo, da je narod složen z vsemi drugimi mešanih strankami v svojem boju za svobodo, za skupno delo zjedinitve.

In vprašamo se sedaj, kaj delajo naši socialisti v Ameriki? V svojih glasilih napadajo — narodno delo za svobodo in zjedinitve naroda, puščajo Avstrijo v miru, a tem bolj grize napadajo lastne rojake. Za izgovor imajo monarhijo. Mi pa pravimo: Puščite monarhijo in republikanizem, naloga naše vseh strank skupaj je narodna svoboda, SKUPNO DELO, sporazum in prizanesljivost enega napram drugemu. Kadar dobimo svobodo tedaj bo narod spregovoril kaj hoče. Toda najprvo nam je treba svobode, najprvo nam je treba smrti Avstrije. DOTLEJ PA: SKUPNO DELO VSEH STRANK!

Nadaljevanje iz prve strani.

Vojna poslanica predsednika Wilsona.

pruske nevarnosti, toda ta mir mora rešiti tudi avstro-ogrsko ljudstvo in ljudstvo Balkanskih dežel, ljudstvo Turčije v Evropi kakor Aziji nesramne in tuje vojaške in obrtne avtokracije.

Toda priznati moramo samim sebi in povedati da ni naša želja da bi na kak način upljivali ali porazdelili avstro-ogrsko cesarstvo.

Nas nič ne briga kaj oni naredijo s svojim življenjem, najsiho industrijalno ali politično.

Mi ne nameravamo njim diktirati na ta ali oni način.

Mi želimo samo to, da ostanejo njih zadeve, najsiho velike ali male, v njih lastnih rokah.

Mi upamo, da preskrbimo za prebivalstvo Balkana in za ljudstvo turškega cesarstva pravico in priliko, da naredijo svoje lastno življenje varno, njih lastno premoženje in bogastvo sigurno napram tiranstvu ali krivici, svobodno diktatov tujih dvorov in stfank.

Nobene krivice sovražniku.

In naš nastop ter namen proti sami Nemčiji je isti. Mi ne nameravamo ničesar krivicega za nemško cesarstvo, se ne maramo vtikati v njene notranje razmere. Eno ali drugo bi bilo absolutno neopravičeno, absolutno nasprotno načelu, po katerih smo zatrdjevali, da živimo in katere držimo kot najbolj svete v našem narodnem življenju.

Nemškemu ljudstvu se trdi od mož, katerim nemško ljudstvo sedaj dovoljuje, da ga sleparijo in ki nastopajo kot njegovi mojstri, da se Nemci borijo za isto življenje in obstanek cesarstva, da se nahajajo Nemčija v obupnem boju samo — obrambe napram premissljenim napadom.

Ničesar ne more biti bolj hudobno krivično, in mi si moramo prizadevati za največjo odkritosrčnost in bistrost, da jih prepričamo o naših pravih namelih in da jim dokažemo, v kakšni zmoti se nahajajo. V resnici se mi bojimo, da nemško ljudstvo oprostimo strahu napada od sedov ali nasprotnikov ter zatrdnikov svetovnega gospodstva.

Ničke ne zgrozi eksistenci ali neodvisnosti ali miroljubnemu podjetju nemškega cesarstva.

Najhujše kar se more zgoditi nemškemu ljudstvu je, da če bodejo po tej vojni še neprestano vladani od sebičnih in intrigantskih mojstrov, katerih interes je, da razburkajo svetovni mir, če bodejo vladani od ljudi, ki jih bi nemogoče pripustiti v zvezo ali tovarišijo narodov, ki morajo po tej vojni garantirati svetovni mir. Ta zveza mora biti tovarišija narodov, ne samo tovarišija vlad.

Nemogoče bo v tako nesrečnih okoliščinah dopustiti Nemčiji vstop v svobodnemu ekonomskemu občevarju ki mora neizogibljivo slediti tovarišiji pravega miru.

Nezaupanje se samo ozdravi.

Toda v tem ne bo napadov, in tak položaj, ki je neizogibljiv radi nezaupnosti, bi se v bistvu prej ali slej izlel s procesom, ki bi gotovo nastopil.

Toda zločini, jako globoki zločini započeti v tej vojni, se bodejo morali poravnati. To je stvar brez ugovora. Toda

ti zločini se ne morejo in ne smejo popraviti na način, da se enaki zločini povzročijo (Nemčiji in njenim zaveznikom. Svet ne bo pripustil započeti enakih zločinov kot sredstvo za odkodnino.

Državniki so se dosedaj najbrž že naučili, da je svetovno mnenje vse povsod jako budno in da ljudstva popolnoma razumejo zakaj se gre. Noben zastopnik katerega neodvisnega naroda se ne bo drznil prezirati to mnenje, da bi skušal delati pogodbe in obljube mesečnosti in kompromitiranosti, kakor se jih je delalo na kongresu na Dunaju.

Mišljenje ljudstva tukaj in vsepovsod po svetu, ljudstva ki ne uživa nobenih privilegijev in ki ima jako priprosto ter nesofistično merilo pravice in krivice, to ljudsko mišljenje je zrak, katerega morajo dihati vse vlade, če hočejo živeti. In v luči tega mišljenja se morajo započeti vse akcije in izvršiti v tej dvanajsti uri svetovnega življenja.

Nemškimi vladarjem se je posrečilo razburkati svetovni mir ker polk njih gospodstvom se nemškemu ljudstvu ni dovolilo, da se družijo z drugimi narodi niti v mišljenju niti v delu. Nemškemu ljudstvu se ni dovolilo imeti samostojno mišljenje, ki bi moralo biti pravilo obnašanja onih, ki si lastijo avtoriteto nad nemškim narodom.

Toda kongres, ki bo zaključil to vojno bo čutil moč tokov, ki divjajo danes v srcih in dušah svobodnih mož vsepovsod. In sklepi kongresa se bodejo ravnali po teh tokih.

Slovani bi bili lahko solidni.

Vse te stvari so se skazale nesnične od takojšnjega začetka te strahovite vojne, in jaz ne morem drugače misliti, če bi se to razložilo takoj v začetku Rusom, da bi jih enkrat za vselej pridobil na stran zaveznikov (da bi pregnali sumnje in nezaupnost ter bi se ustanovila prava, trajna unija med njimi. Če bi cni vrjeli te stvari v prvem začetku revolucije in če bi bili potrjeni v tem njih prepričanju odedaj, tedaj bi se izognili žalostnim posledicam, katere smo morali pred kratkim zaznamovati v napredku njih notranjih zadev.

Rusko ljudstvo je zastrupljeno po ravno istih zlobnostih, ki so držale nemško ljudstvo v temi, in strup so Rusi prejeli od ravno istih rok. Edinji odpomoček, ki je mogoč, je — resnica. Neprestano in jasno jo moramo ponavljati.

Raditega se mi je iz vsakega pogleda zdelo, da je imajo dolžnost, da govorim o izjavah naših namenov, da dostavim ta posebna tolačenja k onemu, kar sem govoril v tej zbornici pretečenega januarja. Naš vstop v vojno ni spremenil našega stališa napram poravnani, ki mora priti, kadar bo vse končano. Ko sem povedal meseca januarja, da svetovna ljudstva niso samo opravičena do svobodne pomorske trgovine ampak tudi zagotovljena s prostim vstopom do morskih poti, tedaj sem mislil in mislim še danes, ne samo na male in slabe narode, ki rabijo naše pomoči in podpore, ampak sem mislil tudi na velike in mogočne narode, mislil sem na naše sedanje sovražnike kot na naše sedanje tovariše.

Mislil sem in še sedaj mislim o Avstriji sami, med mnogo

drugimi, kakor tudi o Srbiji in Poljski.

Plačilo velike cene. Pravica in enakopravnost se more dobiti le za veliko ceno. Mi iščemo stalne ne začasne podlage za mir na svetu in iskati jo moramo jasno in brez strahu.

In kot vselej se boče tudi sedaj izkazalo, da je pravica edina pot ven.

Kaj naj torej naredimo mi, da pripeljemo to strašno vojno za svobodo in pravico do pravičnega zaključka? Mi moramo z uspešno roko odstraniti vse zadržke k uspehu in poslužiti se moramo vsake postave, ki nam olajšuje popolno in svobodno rabo vse naše zmoglosti in sile kot bojujoča se enota.

Eden jako neljubih zadržkov ki nam je na poti je ta, da se mi nahajamo v vojni z Nemčijo, toda ne z njenimi zavezniki.

Avstriji se mora napovedati vojna.

Raditega jako resno pripočam, da kongres nemudoma naznani vojsko Avstro-Ogrski.

Ali se vam ne zdi čudno, da je to sklep argumentov, katere sem pravkar navedel? Ne, ni čudno. Nasprotno, naznanitev vojne je neizogibljiva logika vsega, kar sem vam povedal.

Avstro-Ogrska v tem času ni svoja lastna gospodarica ampak navaden vazal nemške vlade.

Mi se moramo ozirati na dejstva kakoršnja so in delati tako brez sentimentalnosti pri tem resnem poslu. Vlada Avstro-Ogrske ne deluje po svoji lastni inicijativi, ali pa kot odgovor na željo in občutke njenega prebivalstva, ampak kot očiode družega naroda.

Mi moramo njeni sili naspoti postaviti našo lastno in se ozirati na centralne sile kot enoto. Na noben drug način ne moremo uspešno voditi vojne.

Ostali kaiserjevi zavezniki.

Ista logika nas pripelje do naznanitve vojne napram Turčiji in Bulgariji. Tudi ti dve državi ste orodje Nemčije.

Toda to je majhno orodje, in nam ne stoji direktno na poti pri potrebnih akcijah.

Mi bodedo šli kamorkoli naz zanesajo potrebe te vojne, toda zdj se mi, da zaenkrat gremo le tja, kjer je takoj praktično in potrebno in ne čujemo ničesar drugega.

Finančne in vojaške potrebe, katere se morajo odobriti se bodejo razvile same, kakor se razvija vojna, toda vzel si bom svobodo, da vam predložim še nekaj drugih činov postavodaje, katere mi zde potrebne za vodstvo vojne, in da spravimo v akcijo vso našo silo in energijo.

Potrebno bo raztegniti postavdajo zadnjega zasedanja kar se tiče tujih sovražnikov v Ameriki, in po mojem mnenju je tudi jako potrebno, da se naredi določena in podrobna kontrola nad vstopom in odhodom vsake osebe v Zjednjene države ali iz Zjedinih držav.

Enako za ženske kot moške.

Narediti se morajo postave, ki določajo, da je kriminalen zločinec vsakdo, kdor trdovratno krši predsednikove proklamacije glede tujih sovražnikov, kakor so označene v poglavju 4067 in predpisati se morajo primerne kazni. Ženske in moške se mora enako omeniti v teh postavah, ki se tičejo obnašanja tujih sovražnikov.

Toda tekmo časa se zna zgoditi, da bo mnogo tujih sovražnikov pri volji, da so nakormljeni in da stanujejo v kampah na stroške vlade, raditega sem nasvetoval, da se zločince med njimi pošlje v kaznilnice in druge slične zavode, kjer bodejo prisiljeni delati kakor morajo delati drugi zločinci.

Zadnje skušnje so me prepričale, da mora kongres narediti nove postave, ki naj dajo oblast vladi, da preskrbi za nizke cene živila.

Z žalostjo moram naznani-
Dalje na tretji strani.

SRAJCE. Ravno kar smo prejeli veliko zalogo svilenih srajc po zelo nizkih cenah.

\$3.00 \$3.50, \$4.00, \$4.50, \$5.00.

Predno kaj kupite ogledajte si našo trgovino

Belaj & Močnik
6205 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Rokavice

Moške Rokavice
Excellior
rujave, sive in črne barve
50c do \$3.00

Dajemo opako S. N. Doma.

JOPIČI (Sweters)

Velika naloga malih JOPIČEV in JERSEY, zelene, bele, rjave, modre, sive, temne rdeče in American JERSEY rdečo, belo, modro

Cene od \$1 in naprej

DR. L. E. SIEGELSTEIN,
Rell Phone Main 1306 Central 2481 R

KRVNE IN KRONIČNE BOLEZNI

URADNE URE
Od 9. zjutraj do 4. popoldne, od 7. do 8. zvečer.
Ob nedeljah od 10 do 12

308 Permanent Bldg. 746 Euclid Ave. near East 9th St.

Zdravniški recept — naša zdravila.

Za bolezen dobite zdravniški predpis, ki mora koristiti. Našim zdravilom lahko popolnoma zauzate, da vam koristijo. Če prinesete zdravniški recept k nam, mi garantiramo da dobite prava zdravila.

SLOVENSKA LEKARNA Fred H. Braunlich,
1353 EAST 55th ST. VOGAL ST. CLAIR AVENUE

Vazno naznanilo v vašo korist.

Da preprečite smrtne slučaje od peči, ki so brez dimnika, je mestna vlada v Clevelandu zapovedala pred nekaj leti sledeče:

Konekcija dimnikov: Vsi kotli, furnaces, ognjišča, peči in sploh vse druge kurilne ali kuhalne priprave, brez oziroma kakšno kurivo se rabi, morajo imeti dimnik ali odhod dima na tak način, da odhaja vse produkt gorljivosti skozi to napravo.

Raditega zahteva vaša varnost, da

Prvi: Nikdar ne rabite plinove peči brez dimnika.

Drugi: Preglejte vaš dimnik danes, glejte da ni smeti ali saj, ki bi preprečile dimu, da se zmeša v zrak.

Tretji: Pazite da "damperji" niso čisto zaprti.

Četrti: Pazite, da ima vsak dimnik dovolj zraka, da odnaša dim.

Če tako naredite, tadaj je vaša in vaše družine varnost zagotovljena. Mesto je naredilo svoj del in mi pomagamo na vsak način ki je mogoč.

Našim uslužbencem je prepovedano odprli "meter", kjer ni odhoda dimu ali dimnika.

THE EAST OHIO GAS COMPANY.

da se je postava dobavila in razloži umakniti postavi neopredeljene sebičnosti.

Dočim smo eliminirali izkoriščevalne dobičke v nekaterih industrijah, pa so izkoriščevalci neovirano na delu v drugih industrijah.

Na primer farmariji se precej opravičeno pritožujejo, da dočim regulacija cen v živilih uravnava njih dohodek, pa ni nobene ovire za izkoriščevalce, ki njim prodajajo blago, in enake krivice se godijo tudi tujcem.

Jako potrebno je, da se uporabi vsa vodna sila dežele, in nadalje da se sistematično, toda ekonomično razvija naravno bogastvo in viri dežele, posebno v onih krajih, ki so še vedno pod zvezno kontrolo. Najna potreba temu primerljivi postavi postaja večja od dneva do dneva.

Nekaj se mora narediti glede kombinacije naših virov za eksport. Legislacija v tem oziru se mora spoprijeti na vsak način.

Posebni postav potrebujemo tudi, da se regulira in pospeši najbolj uspešno skupno delovanje železnice in drugih transportnih sistemov dežele, toda če bodejo okolice zahtevale, hočem zbuditi pozornost kongresa na to zadevo ob posebni priliki.

Najprej je vojna.
Če sem kaj spregledal, kar bi se moralo narediti za uspešno vodstvo vojne, tedaj bo vaša lastni nasvet nadomestil ono, kar sem izpustil.

Toda predvsem pa mi je popolnoma jasno, da moramo posvetiti pri sedanjem zasedanju kongresa vso našo pozornost in energijo za živahno, hitro in uspešno nadaljevanje vojske, dokler ne zmagamo.

In to lahko storimo z večjim nadšenjem in gorečnostjo, ker vemo, da je za nas ta vojna — vojna visokih principov, ker ne gledamo na sebičnost zmago, podjarmljenje ali rop, ker vemo, in ves svet ve z nami, da smo bili mi prisiljeni v to vojno, da ohranimo ista načela in ustanove od korupcije in uničenja.

Načrti in cilji centralnih sil udarjajo naravnost v srce vsega, kar mi verujemo; njih načrti bojevanja pominjajo vsak princip humanitete in viteške časti. Njih intrige so pohujšale isto mišljenje in duh mnogih naših ljudi; njih temna in skrivna diplomacija je zahtevala, da nam odvzame naše zemlje, in uniči edinstvo države.

Protiv svobodi.
Naša varnost bi bila uničena, naša čast nikdar poravnana, če bi dovolili, da sovražnik triumfirajo. Naš sovražnik udarja na samo eksistenco svobode in demokracije.

In to zategadelj, ker je za nas to vojna visokih, nesebičnih namenov, katerim so se pridružila vsa svobodna ljudstva sveta za masčevanje pravice, vojska za ohranitev našega naroda in vsega, kar je bilo dragoceno našim principom in namenom. In ravno raditega predlagamo nesebično in pravično vse isto za naše sovražnike kot za naše zaveznike.

Ker je naš vzrok pravičen in svet, mora biti tudi poravnava sveta in pravična.

In za to se lahko borimo, toda za ničesar manj plemenitega, manj vrednega.

In iz tega vzroka smo šli v vojno, in za ta vzrok se bomo borili, dokler ni izpraznjena naša puška.

Govoril sem odkritosrčno in priprosto ker se mi zdi, da je čas za to, da se govori tako da bo ves svet vedel, da smo v največjem planu tega voja, in ko vse naše misli posvečene vojski, nismo pozabili idealov in principov, radi katerih je bilo ime Amerike postovano med drugimi narodi, in za katero smo imeli naj bližje se v generacijah, ki so živeli pred nami.

Najvišji trenutek v zgodovini je prišel. Ljudstvu so se odprle oči. Boga je ud narod.

In skrajno sem prepričan, da jim bo slezal naklonjenost, če se dvignejo k njemu do jasnih visocin njegove lastne pravice in usmiljenja.

Patriotizem Slovencev v Ameriki.

Človek ki hoče biti dober državljan se izobražuje, študira, čita ter preiskuje dolžnosti, ki jih ima kot državljan, se zanima za javna vprašanja in ima voljo, da stori svoje dolžnosti.

V današnjih časih se borijo Zvezdne države s položajem in s problemi, narodnimi in mednarodnimi, ki so večjega pomena kot vsi drugi dogodki v pretekli zgodovini Zjed. držav. Vlada Zjed. držav se s polno zavestjo o teškosti teh problemov bori, da jih reši s polno pravičnostjo in nesnostjo. In vendar je med nami ogromna večina ljudi, ki ne razumejo položaja niti se ne zavajajo silne važnosti današnjih časov.

Kljub temu je večji del Slovencev v Ameriki patriotičen, zaupa ameriški vladi, rad posoja denar za Liberty bonde, rad žrtvuje kakor nasvetuja vlada, in če je potrebno tudi umrjejo za Zvezdne države, toda oni ne vedo, in največkrat se niti ne brigajo zakaj se nahajajo Zvezdne države v vojni, ne vedo kako silovito je potrebna zmaga za prosperiteto in neodvisnost te dežele, za politično, industrijsko in moralno srečno bodočnost njih otrok.

Ni dovolj, da smo patriotični in poslušamo ter podpiramo vlado, ampak mi moramo tudi razumeti, zakaj naj bode mo patriotični, zakaj naj poslušamo vlado v vojni.

Zgodovina je opis človeškega življenja. Že od pamtljiveka je imel človek v sebi nagon, da skrbi za svoje otroke, da jim preskrbi srečo in boljše bodočnost kot jo ima sam. Zvezdne države se nahajajo danes v vojni, ki je največja v človeški zgodovini. Dva in samo dva vzroka sta, zakaj se nahajajo Zvezdne države v vojni — samo obramba in skrb za bodočo generacijo. Te vzroke je predsednik Wilson jedrnatno označil z eno frazo: "da se naredi svet varen za demokracijo."

Štirideset dolgih let je nemška vlada vzgojevala nemško ljudstvo za to vojno. Šolski otroci so se učili te vojne, študentje v višjih šolah, ljudstvo se je bombardiralo z literaturo o topovih in bajonetih, pripravljalo se je na žtve, ki naj urednicijo dejstvo pangermanskih idealov. Da je bilo nemško ljudstvo zapeljano, o tem ne dvomi nihče, toda nihče ne dvomi o lojalnosti nemškega naroda. Njih pripravljenost za vsako žrtve je dovolj velik dokaz, da je imela vlada uspeh pri vzgoji naroda.

Nemcem bi se danes bolje godilo, če ne bi poslušali zapeljivih glasov pangermanske propagande. In tudi za nas Slovence, kot narod in kot ameriške državljane bi bilo veliko bolje, če bi vedeli, kaj je pangermanska propaganda, kaj pomeni ta propaganda za nas in naše otroke. Niti dva odstotka vsega slovenskega naroda se ne zavedata pangermanske propagande, ne vesta, kaj pomeni ta propaganda.

Predsednik Zvezdjenih držav je v svojem govoru maja meseca in novembra v Buffalo jasno označil to propagando. Predsednik Wilson se dobro zaveda, da proti nemški propagandi najprej politični smrti Jugoslovancov, kajti z nemško zmago je Balkan zgubljen za Jugoslovane, ker Nemci z vso silo hočejo spraviti Balkan pod svojo oblast. In nekako ponosni smemo biti izmed vseh drugih narodov mi Slovenci ter naši bratje Hrvati in Srbi, ker imamo na naši strani tako mogočnega zagovornika naših narodnih pravic kot je naš PREDSEDNIK WILSON, katerega

spoštuje in poslušaj danes ves svet. Predsednik Wilson je v obeh omenjenih govorih povdarjal neizmerno važnost Balkana in priporočal Amerikancem, da pazno sledijo dogodkom na Balkanu. Predsednik Wilson je izrecno povdarjal ogromno važnost dejstva, da morajo biti Jugoslovanci svobodni. In povdarjal je, da mora Amerika imeti svoje besedo slovenec, Hrvatov in Srbov, ker Ameriki je veliko na tem leželo, da so ti narodi svobodni, da se ustavi ekspanzivnost Germanov.

In v takih časih, v katerih živimo danes, se zna pripetiti, da bo ameriška vlada pričela poučevati svoje državljane o tem, da vedo kaj se godi po svetu in da se državljani Zjed. držav zavedajo kakšna naloga je njim predpisana, da določijo usodo narodom. Silne koristi za vsakega ameriškega Slovencev bi bilo, da bi se zavedal, zakaj je danes cel svet v vojni in zakaj se može boriti. Čas je že zdavnej minul, ko so mislili Slovenci, da lahko živijo brez svojih sosedov, oziroma, da njim svetovna politika nič mar ni. Tudi od Slovencev se pričakuje, da se borijo in pomagajo narediti svet "varen za demokracijo." In tega ne morejo narediti, če pazno ne zasledujejo svetovnih dogodkov, tega ne morejo narediti, če se pripravajo, kdaj je kdo srajco nosil in kratke hlače. Mi vsi moramo razumeti zakaj se bori Amerika, Francoska, Italija, Anglija, Srbija in druge dežele na strani zaveznikov. In izplačalo se bo, da razumemo.

Dovolj smo imeli Slovenci preprirov med seboj, dovolj strank, k vragu trilerat preveč, čas je prišel, da se zavedamo da smo — ljudje. Čas je tudi prišel, da ne more vsak slepec soditi o položaju, kakor se to dosedaj vrši med nami, ko razni dopishiki v raznih listih v pomanjkljivosti najbolj primitivnega razuma, tuji v tej deželi sodijo dogodke in dejstva ali indirektno upljujejo na sebi enake. Kakor gleda ves ameriški narod na svoje voditelje, na svojega vzvišene ga predsednika Wilsona, tako moramo Slovenci slediti svojim voditeljem danes. Brez socializma, brez klerikalizma, brez anarhizma in ateizma, ampak kot narod, dostojno zavedajoči se ljudje, ki smo poklicani, da se z drugimi vred borimo za svetovno svobodo. Nepravo tolmačenje in mlatenje socializma škoduje, za to nam je vzgled Rusija, kjer se danes socialisti koljejo medseboj, dočim kajzer pleše od veselja nad slovensko neslogo, nepravo tolmačenje, klerikalizma škoduje, vzgled nam je Španija, Avstrija in naše lastne razmere. Toda narodni duh in zavest nista še nikdar škodovala narodu, za vzgled imamo Čehe, ki so kulturni, gospodarsko in moralno na višji stopinji kot vsak drug slovenski narod, za vzgled imamo Amerikance, ki so prvi na svetu ravno raditega, ker spoštujejo vero a ji ne dajo priti v javnost, ker se za-

vedajo da so edini, da le kultura, izobrazba in delo more dvigniti narod.

Slovenci, stranke so dobre, kadar so volitve, kadar mislite da bi ta ali drugi kaj koristil, toda za vsakdanje življenje, za ameriški patriotizem jih ne potrebujemo. Kot ameriški državljani smo vsi enaki, spoštujemo prepričanje in vero vsakogar, kot narod pa držimo skupaj, delujemo skupaj. Stranke nas cepijo, narodni duh nas more zjedinevati.

Predsednik Wilson je dejal, da se piše za nas Jugoslovane zgodovina bodočnosti v svobodni, neodvisni državi. Glejmo, da ne zaspiamo trenutka, glejmo, da smo ameriški, glejmo da pojмимо današnje čase, da ne zgineja mimo nas v večnost, ne da bi se v nas vzbudila silna odgovornost, ki jo imamo napram samim sebi in napram svojim otrokom.

Čehi in Slovenci.

Vso sliko, kako bi se godilo nam Slovincem v Avstriji, ako bi zmagali Nemci, si lahko živo predstavimo po tem, kar se godi sedaj na Češkem. Ni ga naroda v Avstriji, ki bi se mogel meriti po pridnosti, sposobnosti in organizacijskem talentu s Čehi. Ako bi ne zajemali avstrijski Nemci svoje kulture od Nemcev iz rajha, oni bi že zdavnaj zgubili vso odporno silo. Kar producirajo avstrijski Nemci na gospodarskem, političnem ali kulturnem polju — na to dajejo iz vrha doli celo njih nemški bratje iz rajha.

Mi Slovenci smo hodili s Čehi roko ob roki že od leta 1848 in naša usoda v sedanjih vojni je ozko zvezana z usodo češko-slovaškega naroda, posebno pa v očigledni kombinaciji, ki stoji danes v programu že mnogih čeških in jugoslovanskih politikov: neposredna državna meja med bodočo češko-slovaško državo z bodočo jugoslovansko državo, takzvani "koridor k morju" t. j. neposredna zveza severnih Slovanov z Adrijanskim morjem čez slovenske kraje, k Trstu. Nameravana zveza severnih in južnih Slovanov naj bi šla tik ob štajersko-ogrski meji preko ogrskih Slovencev, dalje preko cele vrste slovanskih vasij, ki leže med mestom sv. Gothard ob Rabi in Požunom ob Donavi ("Beli Hrvatje") proti zapadu mimo ali preko Dunaja do čeških in slovaških zemelj.

Vse to nas sili, da pazljivo sledimo za vso neodvisno češko politiko, ki je sedaj osredotočena v rokah nekaterih čeških emigrantov, med katerimi zavzema prvo mesto državni poslanec Djurich in ravno tako za vsem tem, kar se godi sedaj v stari češki domovini.

O češko-slovaški propagandi v Rusiji, Angliji, Franciji in Ameriki se bomo imeli često priliko pečati. Za danes se nam je omejiti le na pripombo, da ni nikakega dvoma, da se ne bi ovenčala ta borba za svobodo naših severnih bratov s polnim uspehom. Avstrijski Nemci premoč Čelov dobro čutijo, ravno ta-

ko jim je natlačeno znano, da uživa češko-slovaško vprašanje vse simpatije Rusije, Anglije in Francije in zato so vsi iz sebe. To, kar delajo sedaj Avstrijci na Češkem, si ne moremo drugače tolmačiti, kakor da so izgubili vsak političen razsodek in vso zdravo pamet.

Nemški terorizem na Češkem presega vse meje in narod stoji na pragu splošne vstaje. Policija, žandarmerija, in vojaštvo vzdržuje mir — ali ta navidezni mir spominja na ono čuvstvo podavljnosti in tišine, ki vlada pred vsako grozno nevihto.

Za najbolj zmerne češkega politika in objednem voditelja takozvanega avstroslavizma t. j. napravljena, ki je verovalo in si predstavljalo Avstrijo kot pravično državo in celo kot nekako pokroviteljico severnih in južnih Slovanov, je bil dr. Karol Kramarž. On je bil zadnjih 15 let najbolj znani češki politik in čisto se ga je imenovalo kandidatom na, ministerski stol. Tega Kramarža je pred nekaj meseci zgrabila avstrijska policija, posadila v ječo in sedaj so ga obsodili na smrt na visli. Istočasno so obsodili še nekaj drugih čeških politikov in žurnalistov — in vsi oni so glasom poročil nemških dunajskih listov, z nasmehom okoli ust poslušali svojo smrtno obsodbo!

Ko je ubežal stari profesor praškega vseučilišča Tomaž Massarik iz Avstrije in začel svoje delovanje v Parizu in Londonu, se je dunajska vlada tako razkačila, da je posadila v ječo njegovo hčerko, ker ni mogla grabiti očeta, da si je vsemu svetu dobro znano, da je imela ravno Massarikova hčerka po volji svoje očeta veliko manj pojma o očetovem političnem delovanju, kot vsi drugi ljudje. No, Massarikova hčerka se je ravno tako smejala avstrijski policiji v obraz, ko jo je ta zaprla v ječo, kakor so se smejala Kramarž in njegovi edinomi-

šljeniki dunajskim sodnikom, ko so jim čitali smrtno obsodbo.

Ta pogum, trdna volja in železna odločnost morajo biti nam Slovincem živ vzgled. Čehi so davno odkrito in brez strahu začeli borbo proti Avstriji; zadnji čas je, da tudi tisti izmed nas, ki se še boje in bi se radi držali na nevidnem mestu, snamejo svojo masko in se postavijo nemškemu jarmu pogumno po robu. Pričenši z l. 1848 je veljalo kot naše načelo pravilo: kjer Čehi — tam Slovenci. Kako šele mora veljati ta stara in neštetokrat v dosedanjih

politič. preizkušena zapoved sedaj, ko so napovedali Nemci smrtni boj vsemu, kar je slovanskega!

"Jugoslavija" — Petrograd.

ZENITEV.

Folijite nam dolar in mi vam pošljemo polno letno katalog s polnim opisom, slikami, imeni in slovi mnogih deklet in udov, ki iščejo poštene moše. Vi jim lahko direktno pišete. Mi smo v pošteni zanesljivi trgovini za dopisovanje, in en dolar vam lahko prinese zakonsko srečo.

Pišite na:

Cosmopolitan Club,
BOX 488, VENICE, CAL.

Koledar zastonj!

Naša navada tokom zadnjih 32 let je bila, da izdajemo koledar v korist številnih naših prijateljev po cel deželi. Zahteva za ta koledar vsako leto narašča.

Severov ALMANAH ZA SLOVENCE

za leto 1918 je sedaj razposlan vsem lekarnarjem in se deli zastonj. Vprašajte za en iztis.

Dejstva o almanahu:
V njem je mnogo zanimivih člankov, finih šal in rešničnih pogovorov. Imenuje se "kajpot k zdravju", ker ima mnogo podatkov za zdravje. Ima vse informacije kot jih mora imeti koledar in katere težko dobite v drugih publikacijah. Je knjiga velike vrednosti. Sa daje popolnoma zastonj.

Ne odlašajte. Še hitro po njem. Če ni lekarnar v vaši bližini, pišite direktno nam. Mi vam pošljemo en iztis. Če pošljete imena in naslove prijateljev, pošljemo tudi njim.

Važna novica. Kot veste je bilo potrebno spremeniti cene nekaterih Severovih izdelkov. Toda almanah je bil tiskan prej predno so se cene spreminile, in radi tega ne veljajo cene, ki so sedaj v koledarju. Mi vas opozarjamo na to in svetujemo, da pošljete po naš najnovejši cenik.

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa.

RAZPRODAJA.

Pozor, žene in dekleta!

Sedaj se vam nudi prilika, da si kupite vašo suknjo "kot", po tako nizki ceni, kakor niste še nikdar kupili.

Finih ženskih sukenj imamo jako veliko zalogo kot še nikdar poprej, vsakovrstnih, ženskih in otročjih. Imamo veliko zalogo ženskih sukenj, ki se bodo prodajale po

\$2.00, \$5.00, \$7.00, \$10.00, \$12.00

SUKNJE SE BODEJO PRODAJALE CENEJE KOT MENE VELJAJO. PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE, KAKO PO CENI DOBITE SUKNJO.

Ženske in dekleta, ki hodite v tovarne, ne hodite brez suknje, ker sedaj jo lahko poceni kupite. Za par dolarjev si raje kupite suknjo kot da bi vas zeblo zjutraj ko greste v tovarno in zvečer domov. Suknje dobite poceni kot še nikdar prej ne. Ne zamudite te prilike, ker drugo leto bodejo suknje vedno dražje.

PRIDITE IN SI OGLEDJTE SAMI!

SE PRIPOROČAM

Anton Anžlovar,
6111 St. Clair Ave.

SVETILNA SLUŽBA.

VELJA le 5 centov za potrebno elektriko, da perete z električnim strojem. Dočim stroj dela lahko opravljate vi drugo delo. Je v resnici najbolj ekonomična metoda.

THE ILLUMINATING COMPANY
ILLUMINATING BLDG. PUBLIC SQUARE

Na Devinski Skali.

Zgodovinski Roman.
SPISAL F. REMEC

Juri je sam zapovedoval svojim četam in bil zdaj tu, zdaj tam, povsod, kjer ga je bilo treba. Čuvši o krutem početju Otona Vipavskega v okolici Komna, je pohitel tja in na svoje veliko začudenje našel tam pismo, s katerim ga vabi Oton Vipavski na skrivni razgovor v samotni hiši, ležeči med Komnom in Gorjanskim.

To povabilo se je Juri pač zdelo sumljivo, ali odločil se je vendar, da se mu odzove. Vstopivši v hišo, kjer je bil dogovorjen sestanek, je Juri z začudenjem obstal pri vratih. Spoznal je pač, da stoji pred njim Oton Vipavski, toda premenjen je bil tako, da Juri ni hotel verovati svojim očem. Oton je bil ves upodel, bled in bolehen. Iz krepkega zdravega moža je bil Oton, postal v dveh mesecih oslabel starček.

"Ti si me hotel obvarovati belih las in globokih gub, a nisi mogel; jaz sem hotel, da bi se v tvoje srce vgnezdile moreče skrbi in ti vzele mladost in sem to tudi dosegel. Kaka je pač večna pravica, da dobi nameni tolikokrat nimajo uspeha, slabi pa jih imajo." Tako je Oton Vipavski odgovoril Juri Devinskiemu in ga povabil, naj sede.

"Motiš se," je hladno odgovoril Juri. "Velik razloček je med bledostjo, ki prihaja od prevelikega napora, in med ono, ki jo ustvarja kes in strah. Velika je tudi skrb, da se to, kar je pošteno, dobro izvrši, a strašna je skrb, če človek ve, da se peha za krivico."

Juri je bil pripravljen na oster odgovor, ali Oton Vipavski je samo zmaljal z glavo in vzdihnil:

"Gorje meni in Bog me varuj, da bi moral kdaj tudi reči: Gorje tebi, Juri Devinski. Naša domovina je zgubljena, patrijarh nas vse izpodrine."

"Kaj to končno vendar uvidevate?" je skoro veselo vprašal Juri in obilo ga je čustvo zadoščenja, da je sedaj tudi Oton Vipavski pritril sodbi, ki jo je bil s toliko iz globokega prepričanja izvirajočo vne- mpo zastopal na plemenskem shodu v Čedadu.

"Uvidevam, Juri, uvidevam da si imel prav."

"Veruj mi, Oton," je nadaljeval Juri, "da nisem prav nič ponosen na svojo bistroum- nost. Morda je bil samo slu- čaj, da sem spoznal nevarnost ki preti našim deželam in nam od cerkvene strani. Ali kakor me je v Čedadu usunila tvoja kratkovidnost, kakor sem se takrat čutil, da nisi uvideval, kar sem povedal, tako nje je danes usunila tvoja velika žalost zaradi te nevarnosti."

"Zalosten sem, Juri, da šele zdaj spoznavam pretečo ne- varnost, ko se je odločitev tako približala. Zalosten sem, ali ne obupavam, kajti zana- sam se — nate."

"Name? Dosedaj sem bil po vašem postopanju prisiljen misliti, da me sovražite iz vse duše."

"Res je tako, ali veruj mi, Juri, le okoliščine so tega kriv- e in nesrečne okoliščine so me primorale, postopati sov- razno proti tebi."

Zalost Otona Vipavskega je bila tako globoka, da se Ju- ri ni mogel odločiti za prime- ren odgovor. Lahko bi mu bil dokazal, da ni govoril popolne resnice, tudi bi mu bil lahko dokazal nad vse sovražne na- klepe, ki jih je Oton gojil proti njemu iz dobičkalnosti, ali premagoval se je, kajti do- zdelo se mu je, da bi bilo neplemenito, če bi sedaj na- sprotniku kaj očital, ko pri- znava svoje napake in greh.

"Modro in preudarno se pripravljaj na odločilno bor- bo," je po kratkem molku po- vzel Oton Vipavski. "Skrbno si utrdil najvažnejše postojan- ke na Devinskem in tudi svo- je gradove; dobro si jih pre- skrbel z živili in z orožjem in lahko se bodo škropljevi zoper- stavljali sovražnikovim napad- om; toda... nekaj..."

"Kaj misliš reči?" je zvede- vo vprašal Juri, ki nikakor ni umel, kaj da pravzaprav na- merava Oton.

"Ne zameri, Juri..." je od- govoril Oton, "ali znano mi je, da ti primanjkuje de- narja. Kar si imel, si vse po- rabil za vojne priprave in zdaj je tvoja blagajna prazna."

Juri se je ponosno vrnal in je z ostrim povdankom re- kel:

"Denarja imam, kolikor ga rabim, več kakor ti, Oton Vi- pavski, in, kar je važno, pri- dobljen je poštenim potom."

Oton se je nasmehnil in se ni zmenil za žaljivo opazko devinskega gospodarja.

"Ne, Juri, denarja nimam do- volj; primanjkuje ti ga. Kom- oljeva četa že celih osem dni ni dobila obljubljenega plačila; ljudje so že nevoljni in Komolja, ki ti je po obrazu in značaju tako čudovito po- doben, jih kroti le z največjo težavo. Vsi pobegnejo, če jih ne bo točno plačeval, kakor je domenjeno."

"Če mi je zmanjkalo denar- ja, si ga zopet preskrbim," je kratko odgovoril Juri.

"Ne bodi jezen, Juri; glej le malo dni še imaš in začne se boj na življenje in smrt. V teh dneh moraš imeti denarja, dovolj denarja, sicer je naj- večja nesreča neizogibna."

"To je v božjih rokah; svo- je zlato sem razdal in porabil, zdaj če ne bo dobiti denarja, bom moral pač preliti svojo kri."

"To je blaznost, Juri. Kaj nimaš nobenega prijatelja, ki bi ti pomagal z denarjem?"

"Moji prijatelji imajo ostre meče in zvesta srca, denarja pa nimajo," je rekel Juri.

"Dvatisoč srebrnikov ti je nujno treba, da bi se mogel vzdržati vsaj dva meseca. V dveh mesecih se razgubi velik del sovražnikov, ker bodejo obljubljeni odpustki pridob- ljeni in bo poropano kar se bo dalo dobiti. V dveh mesecih bi ti potem že kdo pomagal, ali dotlej... dotlej moraš sam vo- diti boj — jaz —"

Oton Vipavski je umolknil, tako ga je preplasil srpi po- gled devinskega vladarja. Juri je pogledal Otona, kakor bi hotel videti na dno njegove duše in uganiti najskrivnejše namene. Spoznal je, da mu hoče Oton pomagati, ali tako, da bi tega nihče ne vedel in ne mogel sumiti, tako, da bi niti Juri sam tega ne mogel tnditi.

"Dvatisoč srebrnikov — to bi bila zame jako lepa pomoč" je po kratkem molku menil Juri. "Ali kdo naj mi jih po- sodi, kdo ima še toliko upanja v mojo prihodnost?"

"Zaupaj sam v sebe, Juri," je vzkliknil Oton Vipavski. Potem je peljal Juri za roko in ga peljal v temni kraj o- gnjišča, kjer je stala srednje velika skrinja. "Tu v tej skrin- ji je dvatisoč srebrnikov. Ali imaš človeka, ki je toliko za- nesljiv, da bi ga poslal po to skrinjo?"

"Da, Komolja imam."

Pravi! Naj pride Komolja ob 11. uri ponoči. Vse preskr- bim, da ga nihče ne bo mogel videti. Tu imaš ključ do vrat. V hiši ne bo nikogar in lahko bo odnesel skrinjo."

Dalje prihodnja.

Rada bi zvedela za vsajega strica Franka Fleka, ki stanuje neke v Clevelandu. Kdor ve za njegov naslov ali če sam to bere, naj se zgleda pri M. Šorn, 6034 St. Clair ave. (145)

Prosto stanovanje in hrano dobi slovensko dekle, ki bi pomagala zvečer v restavran- tu. Vprašajte na 6034 St. Clair ave. (145)

Candy store in trgovina z me- hko pijačo se prodaja radi bo- lezni. Vprašajte na 6221 St. Clair ave. (144)

NAZNANILO.

Članom dr. sv. Ane št. 4 SDZ se naznanja, da se polno številno udeležje glavne seje 12. decembra. Na vrsti je vo- litiv novega odbora. Dolžnost vsake članice je priti vsaj enkrat na leto na sejo, da voli po svojem prepričanju, da ne bo obrekovanja po hišah. Vse članice na sejo 12. dec. Sestr- ski pozdrav (144) Rozi L. Eršte, tajnica.

NAZNANILO.

Naznanjam članom dr. Cle- velandski Slovenke, št. 14. SDZ da se vrši prihodnja red- na mesečna seja dne 9. decem- bra, 1917 točno ob 9. uri do- popodne. Opozorjam vse člane, da se gotovo udeležijo te seje. Na dnevnem redu bodejo vo- litve društvenih uradnikov za leto 1918 in druge važne stva- ri. Z bratskim pozdravom Fr. Jakomin, tajnik.

NAZNANILO.

Članom dr. Svobodomisel- ne Slovenke, št. 2. SDZ se na- znanja, da se polnoštevilno udeležijo seje 13. decembra ob 7. uri zvečer v navadnih pro- storih. Na dnevnem redu je volitev novega odbora za leto 1918. Po sklepu vrhovnega odbora Zveze bom pobirala za mesec december denar sa- mo do 20. decembra, ne do 25. Prosim, da članoci to upo- štejavajo. Društveni pozdrav, (144) A. Čebular.

National Drug Store! Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdeluje- mo zdravniške predpise V za- logi imamo vse, kar je, treba v najboljši lekarni. (45)

4%

Hranite svoj denar.

Ne govorite, kaj hranite, za novo hišo, Liberty bonde, no- vo pohištvo ali kaj drugega, naredite denar, da denar stoji denar.

Vložite svoj denar v The Cle- veland Trust Co. banko, kjer dobiš 4 odst. obresti. Če je denar doma, se vam ukradejo ali zgore.

Ta banka je toliko, varna in vreden, da jo vsi denarje- je investirani v zemljišče, dobre kot nista. Prijazna po- stavlja v 14. uradih.

Kapital in surplus nad \$5.000.000. Premestnje nad \$5.000.000.

The Cleveland Trust Company

NAZNANILO.

Članom dr. sv. Cirila in Me- toda št. 18 SDZ se naznanja, da se gotovo udeležijo pri- ločnje seje 9. dec. ob 2. uri popoldne v navadnih prostori- h. Na vrsto pride volitev uradnikov za prihodnje leto in druge važne točke. Torej pozdravljeni in na svidenje! John Vidervol, tajnik.

Naprodaj je lepa hiša za dve družini, 10 sob, dve kleti in kopališče za vsako družino. Cena samo \$4100. Pozve se na 6401 Bonna ave. (145)

Sprejme se štiri fante na sta- novanje in hrano. 1084 E. 64 St. (144)

Slovenka dobi delo v kuhinji. Dobra prilika. Vprašajte tak- koj na 3222 Lakeside ave. (144)

Pozor! št. 17 SDZ

Članom dr. France Preše- ren, št. 17 SDZ se naznanja, da se gotovo udeležijo glavne seje ki se vrši v nedeljo 9. decem- bra v Grdinovi dvorani točno ob 9. uri zjutraj. Voliti je treba nov odbor in več dru- gih zadev je na vrsti. Na svi- denje! Frank Verbič, tajnik.

Pozor! Slovenci!

Spodaj podpisani se priporo- čam Slovincem za svojo kro- jaško obrt. Izdelujem vsako- vrstne moške obleke in suknje po meri, garantirano da pristo- ji. Cene zmerne, blago vedno najboljše. Mnogoletna skušnja v krojaški obrti vam garanti- ra za najboljšo delo.

ANTON BRANISEL, 8001 St. Clair ave. Tel. Princeton 1865 R. Rosedale 2885 J. (Fri.155)

NAZNANILO.

Članom dr. Složne Sestre, št. 120 SSPZ se tem potom naznanja, da se polnoštevilno udeležijo seje 12. dec. v navad- nih prostorih, točno ob 7. uri zvečer. Na dnevnem redu je volitev novih uradnic za leto 1917 in druge važne stvari. Članice, ki se te seje ne udele- žijo, plačajo 25c kazni v bla- gajno po sklepu seje 14. no- vembra. Dolžnost vsake čla- nice je priti vsaj enkrat v le- tu na sejo, da voli po svojem prepričanju, da ne bo obreko- vanja, češ ne grem na sejo, ker je ta ali ona predsednica ali tajnica. Sestrski pozdrav (145) Angela Markič, tajnica.

NAZNANILO.

Članom dr. sv. Barbare, št. 26, Collinwood, se tem potom naznanja, da se prihodnja glav- na seja vrši 9. decembra točno ob 8.30 zjutraj v navadnih prostorih. Na dnevnem redu je več velevažnih stvari za o- dobritev in volitev novega od- bora. Kdor se ne vdeleži te seje, ta ne vpošteva pravil, in če se član pravilom ne podvr- že, preneha biti član društva. Bratski pozdrav (143) Jos. Modic, predsednik.

Soba se odda v najem za dva fanta ali dekleta. Kopališče na razpolago. 1159 E. 61st St. (143)

5. 10 in 25 centna trgovna je naprodaj radi bolezni. Dobra prilika. Vprašajte na 15436 Waterloo Rd. (144)

NAZNANILO.

Opozorjam vse člane "Na- predni Slovenci", št. 5 SDZ, da se vrši prihodnja mesečna seja 9. dec. 1917 v navadnih društvenih prostorih točno ob 2. uri popoldne. Dolžnost vsa- kega člana je, da se udeleži glavne letne seje, ker bo vo- litiv novih uradnikov za leto 1918 in objednem imamo tudi druge važne točke za rešitev. Kdor bo odsoten brez važne- ga vzroka zapade kazni po dr. zapisniku.

Članstvu se nadalje nazna- nja, da se bo assessment pobiral samo do 20. decembra, t. i. to- rej apeliram na vse člane, da gotovo plačajo assessment in vse društvene naklade, da se potem zaključijo čiste knjige in oddajo novemu odboru. (134) Frank Weiss, tajnik.

Išče se izurjen bartender. Vprašajte pri A. M. Kolar, 3222 Lakeside ave. (144)

Hiše naprodaj.

Rojak predno kupite hišo, ogledajte se pri meni. Imam naprodaj stare in nove hiše na lahka odplačila. Naprodaj imam tudi najboljšo mlekar- jo v slovenski naselbini prav poceni. John Krall, 961 Addi- son Rd. (145)

Hiša naprodaj na E. 74. cesti. 18 sob, za tri družine. Vse mo- derno urejeno. Rent na mesec \$75.00. Cena samo \$7500. Vpraša se na 1065 E. 66th St. (145)

RAZPRODAJA.

Splošna razprodaja se pri- čne 21. novembra, 1917 in bo trajala, dokler se vse razpro- da, pri

JOS. KOS, v Collinwoodu.

Vsi ste vabljeni na to raz- prodajo, ki bo v vašo korist v sedanjem času. (152)

BARVE!

Ne pozabite, da še vedno barvamo obleke. V zalogi ima- mo črne, modre, zelene in ru- deče barve. Ne kupite nove obleke ali suknje, pošljite vašo staro nam popraviti, čistiti ali barvati, ako želite, da zgleda zopet kakor nova. Pokličite nas po telefonu ali pa sami prinesite.

The Frank's Dry Cleaning Co. Delavnica in uřad: 1361 E. 55th St. nasproti L. S. banke. Collinwood podružnica: 15513 Waterloo Rd. (X131)

Dva slovenska fanta se sprej- meta na stanovanje in hrano. Postrežba dobra in krasno stanovanje, vse moderne na- prave, vedno gorka voda na razpolago. Pridite in prepi- čajte se. 14222 Westropp ave. N. E. (142)

ISČEJO SE ZASTOPNIKI

ki znajo govoriti en ali dva jezika poleg angleškega. Lah- ko naredite dober zaslužek kot zastopnik za Templar Motors Corporation. Oglasite se ta- koj. 738 Guardian Bldg. Vpra- šajte za Mr. Malarkey (143)

ČUDOVITA PONUDBA.

Doctor Cowdrick, slaven X-Ray specialist nudi svoje slavnostne rent- genove, da je lahko vsakdo doležen, bo čudovito pomagal, kadar se bres uspeha zdravi pri drugih zdravnikih in troši denar.

Ne plačajte za neuspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse potrebne, mo- derne in znanstvene instrumente za popolno preiskavo in zdravljenje bo- lezni, ki dolgo trajajo. Moj način je uspešno zdraviti vsakega bolni- ka. En sam obisk vas opreči. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas zapusti, ampak pridite takoj k meni.

Posebno naznanilo.

Jaz želim, da mi zaupate. Jaz želim, da pridete in mi razločite svojo bolezen v vašem jetiku. Pomnila, jaz nisem navaden zdravnik, ampak specialist z mogočimi testi, da zdravim bolezn, ki so v vašem jetiku, ki so drugi ne morejo zdraviti. Dalj časa ste bili bolni, bolj je zapletena vaša bolezen, tem večje zanimanje imam. Jaz naredim rad kar drugi sku- šajo narediti, a ne morejo narediti. Ne izgubljajte časa. Vse zdravljenje je prijetno in vam ne povzroča bolečin. Imam številne čudovite stroje za zdravljenje vsake bolezni. Kadar se oglašate pri nas, ste sprejeti v 15 min, da boste ozdravljeni v najkrajšem času. Moja popolna preiskava z X- Ray vam pove o vašem položaju. Če so drugi ugnili, pridite k meni. Go- tovo pridete pozneje, zakaj ne bi prišli sedaj. Ne računamo za nasvet in preiskavo, če se zdravite.

2047 E. 9th St. DOCTOR COWDRICK Med Euclid in Prospect
4. nadst. Specialista, CLEVELAND, O.
Uradne ure: 9. zjutraj do 8. av. Ob nedeljah od 10 do 1.

Kupite božično darilo sedaj in prihranite denar.

Vsa zaloga ur, diamantov, zlatnine, srebrnine in brušene- ga stekla je sedaj popolna za božične ku- ce slovenskega rodu, in mi vam prodajamo 25 procentov ceneje kot drugje.

Kupite sedaj plačate samo \$1.00

ostanek pa kadar morete. Ta ponudba je samo za kratek čas. Ne odlašajte, pridite takoj.

Pomnite prostor:

N. WOLKOV.

6428 ST. CLAIR AVE. blizu Addison Rd.
Mi popravljamo ure in zlatnino, vse delo garantirano.

Zaupno zdravilo dela čudeže.

Skoro že trideset let se Trinerjeva zdravila rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupa- nje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper kdraginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vijni davki nam je spod- bil še zadnji stebel in morali smo ceno nekoliko povišati. Vsak prijatelj Tri- nerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačati za potrebščine, in tudi lekarja stane veliko več, ni mogoče druginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRA- VILNO GRENKO VINO

torej ima tako zaupanje in vseh svetov, ker učini, da bol zgubi svoje sta- lišče. Izmed vseh bolezni jih je devdeset odstotkov povzročenih in splošnih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notra- njščine drobovja vse nevarne nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen br- koj zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakovrstne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke korenine, ter krasno žareče rdeče vino. V zadevi zabasavnosti, nepre- bavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob premenbi žitja ali rudarje ali druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite tak lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

proderé vselej v korjen bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revma- tizma, nevragije, lumbago, otrpelosti gležnjev in drugih, najpotrebnejša in najhitrejša pomoč. Jako dobro je tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV ANTIPUTRIN

je izvršno inprav prijetno zdravilo za navadno rabb znotraj. Posebno za izpi- ranje grla in st; istotako za čiščenje ran,, izpuščanje in drugih kožnih otvorov. Dobí se v vseh lekarnah.

Naj novejšje nagrade so dobila Trinerjeva zdravila na mednarodnih razstavah: Gold Medal—San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

MANUFACTURING CHEMIST.

1333-1343 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.